

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22.6.2006
KOM(2006) 322 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET OG DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK**

**Tredje rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af
euroområdet**

(SEK(2006) 785)

TABLE OF CONTENTS

1.	INDLEDNING	3
2.	FORLØBET AF FORBEREDELSENE PÅ NATIONALT PLAN	3
2.1.	Forberedelser i Slovenien.....	3
2.1.1.	Den generelle ramme	3
2.1.2.	Finanssektor og virksomheder	4
2.1.3.	Offentlig forvaltning	4
2.1.4.	Forbrugerne og offentligheden.....	5
2.1.5.	Konklusion	6
2.2.	Forberedelserne i de øvrige medlemsstater.....	6
2.2.1.	Nationale måldato for indførelsen af euroen.....	6
2.2.2.	Overordnet ramme for de praktiske forberedelser	8
2.2.3.	Forberedelser vedrørende den finansielle sektor eller seddel- og møntombytningen..	8
2.2.4.	Forberedelser, der generelt vedrører virksomhederne	9
2.2.5.	Behov for aftaler mellem detailhandelens og forbrugernes organisationer om stabile priser.....	10
2.2.6.	Offentlige forvaltninger	11
2.2.7.	Kommunikationsaktiviteter.....	11
2.2.8.	Konklusion	12
3.	DEN OFFENTLIGE MENING I DE NYLIGT TILTRÅDTE MEDLEMSSTATER	12
	ANNEX 1 - Preparations at Community level.....	14
	ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics	17
	ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006).....	19
	ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia	29
	ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States	30

Tredje rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af euroområdet

1. INDLEDNING

Euroområdet består i øjeblikket af tolv EU-medlemsstater. En medlemsstats indtræden i euroområdet er betinget af, at medlemsstaten opfylder ”Maastricht”-konvergenskriterierne, der er fastsat i traktaten. Kommissionen og Den Europæiske Centralbank foretager i deres regelmæssige konvergensrapporter¹ en vurdering af, om de forskellige lande opfylder de formelle krav for at indføre euroen. Danmark og Det Forenede Kongerige har en særlig ”opt-out”-status, mens de resterende elleve lande er ”medlemsstater med dispensation”², der forventes at indføre euroen, når de opfylder de nødvendige betingelser.

Udover at opfylde eurokriterierne forudsætter indførelsen af den fælles valuta en omhyggelig planlægning og omfattende praktiske forberedelser, som kræver deltagelse fra den offentlige og private sektor og fra offentligheden i almindelighed. Kommissionen har forpligtet sig til regelmæssigt og mindst én gang om året, eller når situationen giver anledning til det, at aflægge rapport om, hvordan forberedelserne forløber. Rapporterne om de praktiske forberedelser har ingen forbindelse med konvergensrapporterne. Første og anden rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af euroområdet³ blev henholdsvis vedtaget i november 2004 og november 2005.

I betragtning af den sandsynlige udvidelse af euroområdet med Slovenien den 1. januar 2007 fremlægges denne rapport på et tidligere tidspunkt og er særlig centreret om de igangværende forberedelser i den medlemsstat. Mere generelt fokuserer rapporten på, hvor fremskredne de igangværende praktiske forberedelser er på nationalt plan. Forberedelserne på EU-plan er opsummeret i bilag 1.

2. FORLØBET AF FORBEREDELSENE PÅ NATIONALT PLAN^{4 5}

2.1. Forberedelser i Slovenien

2.1.1. Den generelle ramme

Slovenien planlægger at indføre euroen den 1. januar 2007.

Sloveniens køreplan for indførelsen af euroen blev godkendt af Sloveniens centralbank og den slovenske regering i januar 2005 og opdateret den 2. februar 2006. Den opererer med et ”big

¹ De seneste konvergensrapporter fra Kommissionen blev vedtaget den 16. maj 2006 efter anmodning fra Litauen (KOM(2006) 223) og Slovenien (KOM(2006) 224). Kommissionen vil udsende den næste konvergensrapport i efteråret 2006. ECB’s konvergensrapport blev vedtaget den 15. maj 2006 efter anmodning fra Litauen og Slovenien.

² De ti lande, der tiltrådte Den Europæiske Union den 1. maj 2004, fik status som medlemsstater med dispensation i henhold til tiltrædelsestraktatens artikel 4. Sverige blev medlemsstat med dispensation i maj 1998.

³ KOM(2004)748 af 10. november 2004 og KOM(2005)357 af 4. november 2005.

⁴ Baseret på oplysninger, der er indsamlet frem til den 9. juni 2006.

⁵ Se også bilag 2, der opsummerer visse relevante overgangskarakteristika, og bilag 3, der giver en sammenfattende oversigt over situationen for forberedelserne i de pågældende medlemsstaterne.

bang"-scenario, hvor den periode, hvor både den nationale valuta og den fælles valuta er i omløb, udvides til 14 dage i stedet for 7 dage som oprindeligt planlagt.

2.1.2. *Finanssektor og virksomheder*

Med hensyn til mønt- og seddelombytningen vil detailhandelen kun give byttepenge tilbage i euro fra og med €-dag⁶. De nærmere detaljer for forhåndsforsyningen⁷ med euro er blevet fastlagt sådan, at forhåndsdistributionen af euromønter starter den 1. september 2006 og af sedler den 11. december 2006. Videredistributionen af euromønter og –sedler til de erhvervsdrivende er planlagt til at ske fra henholdsvis 1. og 11. december 2006. De erhvervsdrivende vil modtage forhåndspakkede sæt af euromønter, der indeholder et passende udvalg af møntstørrelser til de første kontanttransaktioner. Der vil blive udleveret 150 000 startsæt af euromønter til offentligheden via forretningsbankerne fra 15. december 2006. Dette relativt lille antal startsæt kunne med fordel øges, sådan at flere husholdninger kunne forsynes med euromønter inden €-dag.

I anden del af 2006 vil banksektoren opdatere software og pengeautomater, sådan at pengesedler i tolar kun kan hæves indtil 31. december 2006, mens der kun kan hæves 10- og 20-eurosedler fra 1. januar 2007. Da det i øjeblikket regnes med, at kun 60 til 70 % af pengeautomaterne kan distribuere eurosedler fra 1. januar 2007, er der behov for en yderligere indsats for at gennemføre en fuldstændig og rettidig omstilling. Det bør endvidere sikres, at åbningstiderne i bankerne udvides omkring €-dag. Desuden er det nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger for at håndtere opsugningen af de nationale kontanter i de første dage efter indførelsen af euro.

For så vidt angår forretningsbankerne, bliver fredag den 29. december 2006 den sidste arbejdsdag i tolar. Fra den 30. december 2006 til den 2. januar 2007 vil bankerne ikke udføre transaktioner for kunderne, men forberede omlægningen af deres systemer for at blive i stand til at acceptere kontantbetalinger og pengeoverførsler fra den første arbejdsdag i 2007. I henhold til loven om dobbelt prisangivelse i tolar og euro, der trådte i kraft den 26. november 2005, har det været obligatorisk med dobbelt prisangivelse for varer og tjenester siden 1. marts 2006. Så længe omregningskursen ikke er blevet uigenkaldeligt fastlåst, anvendes ERM-centralkursen som et substitut for omregningskursen. Loven fastsætter en lang række undtagelser fra kravet om dobbelt prisangivelse, f.eks. for tankstationer, små virksomheder og landmænd, der sælger direkte til den endelige forbruger, for salg af kød, fisk og brød, for bøger, kataloger og andre publikationer og for salgsautomater.

Med hensyn til overgangen på kapitalmarkederne specificerer opdateringen af den nationale overgangsplan de nærmere regler for omregning af aktiekapital og redenominering af værdipapirer samt ændringerne af selskabslovgivningen, som i øjeblikket er ved at blive forberedt.

2.1.3. *Offentlig forvaltning*

Udkastet til lov om indførelsen af euroen blev sendt til ECB til høring den 3. maj 2006. Loven vil bl.a. indeholde bestemmelser om overgangen til euroen, specificere overgangsperioden

⁶ €-dag er den dag, hvor sedler og mønter i euro indføres i en given medlemsstat. Efter "big bang"-scenariet falder indførelsen af eurokontanter sammen med indførelsen af euro som valuta.

⁷ Først forsyner de nationale centralbanker kreditinstitutterne med euromønter og –sedler før €-dagen. Næste trin er, at kreditinstitutterne distribuerer euromønter og –sedler videre før €-dag til de erhvervsdrivende og andre sektorer og muligvis til offentligheden i almindelighed.

med to valutaer og perioden for omveksling til euro af pengesedler og mønter i tolar og regulere omregningen af den offentlige gæld. I december 2005 blev ændringerne af lov om indkomstskat vedtaget, mens ændringerne af lov om Sloveniens nationalbank, af lov om pengeoverførsler, af lov om mindre alvorlige lovovertrædelser og af selskabsloven blev vedtaget i april 2006. Et udkast til ændring af lov om sikkerhedsstillelse blev forelagt parlamentet i april 2006. En særlig gennemførelsesbestemmelse vil omhandle beskatningsspørgsmål. Den vil bl.a. fastlægge, i hvilken valuta skatteyderne skal indgive selvangivelser efter €-dag for perioder, der ligger forud for denne dato. Det skal sikres, at skattebeløb og andre pengebeløb (f.eks. i bestemmelser om social sikring), som omregnes til afrundede beløb i euro, tilpasses til fordel for borgerne, sådan at virksomhederne foregås med et godt eksempel med hensyn til prisstabilitet.

For at undgå at der udbetales store kontantbeløb i national valuta inden €-dag, vil udbetalingen af pensioner, som normalt udbetales kontant, blive fremrykket fra den 29. december til den 22. december 2006.

De otte design til de nationale sider af euromønterne er blevet udvalgt. Da Slovenien ikke har nogen national møntproduktion, vil euromønterne blive fremstillet i udlandet. Finlands møntfremstillingsinstitution er blevet valgt som producent. I februar 2006 undertegnede den slovenske finansminister et aftalememorandum med medlemsstaterne i euroområdet og Europa-Kommissionen om igangsættelse af produktionen af euromønter og om forberedelserne inden produktionens start.

2.1.4. Forbrugerne og offentligheden

For at undgå at priserne stiger i forbindelse med indførelsen af euroen, vil Sloveniens forbrugersammenslutning overvåge prisudviklingen i detailsektoren for specifikke varer og tjenesteydelser i samarbejde med Den Slovenske Republiks statistiske kontor. Forbrugersammenslutningen har meddelt, at navnene på detailhandlere, der sætter deres priser uforholdsmæssigt alt for højt op i overgangsperioden, vil blive offentliggjort i massemedierne.

For at gøre disse foranstaltninger effektive bør der indgås en aftale mellem detailhandlen og forbrugersammenslutningen om, at detailhandlerne forpligter sig til god praksis i forbindelse med dobbelt prisangivelse og ikke misbruger indførelsen af euroen til at foretage uforholdsmæssigt store prisforhøjelser. En sådan aftale kunne eventuelt suppleres med en kampagne om ”god handelspraksis”, så handlende, der overholder aftalen, forsynes med skilte eller stickers, der viser, at de har forpligtet sig til at angive priserne på en gennemsigtig og fair måde.

Den 8. november 2005 indgik Slovenien og Europa-Kommissionen en partnerskabsaftale om Sloveniens informations- og kommunikationsaktiviteter vedrørende euroen. I første etape (juni 2005 – marts 2006) er der blevet iværksat nogle væsentlige foranstaltninger. For eksempel blev der den 15. februar 2006 oprettet et specielt nationalt website om overgangen til euroen, en gratis telefonlinje står til rådighed for den brede offentlighed, den første informationspjece (”Euroen kommer”) er blevet udarbejdet og skal uddeles til alle husstande, og der er blevet valgt et slogan, der lyder ”Euroen – for os alle”. I samarbejde med Europa-Kommissionen blev der i marts 2006 afholdt et seminar for journalister og en konference. Den 12. juni 2006 blev udstillingen om euromønter vist i Ljubljana.

Slovenien deltager i et samarbejdsprogram med Nederlandene for at kunne drage nytte af de hollandske erfaringer med kommunikation om euroen.

Ifølge Eurobarometer-undersøgelsen fra april 2006 er slovenerne nogle af de mest positive for indførelsen af euroen i de nye medlemsstater.

Tabel 1

Andel af adspurgte ...	i Slovenien	i de nye medlemsstater (gennemsnit)
... som forventer positive konsekvenser af indførelsen af euroen i deres land	58%	52%
... som personligt er glade for, at euroen erstatter den nationale valuta	64%	48 %
... som føler sig velinformeret om euroen	80%	37%
... som tror, at indførelsen af euroen vil øge inflationen	65%	46%
... som frygter, at indførelsen vil få negative virkninger for priserne i overgangsperioden	70%	74%

2.1.5. Konklusion

Sloveniens praktiske forberedelser af indførelsen af euroen ser ud til at være langt fremme og at dække de fleste relevante spørgsmål i forbindelse med overgangen. For at øge forbrugernes tillid er det nødvendigt, at der tages yderligere skridt i form af en hurtig indgåelse af en aftale om stabile priser mellem detailhandelens og forbrugernes organisationer. For at sikre en hurtig og gnidningsløs forsyning af euromønter og -sedler til borgerne straks fra €-dag bør antallet af pengeautomater, der er omstillet til at distribuere eurosedler, øges i forhold til, hvad der er planlagt, og nærme sig 100 %. Desuden bør antallet af startsæt af euromønter til offentligheden øges. Bankernes åbningstider bør udvides omkring €-dag.

2.2. Forberedelserne i de øvrige medlemsstater

2.2.1. Nationale måldato for indførelsen af euroen

Ifølge Estlands oprindelig plan var 1. januar 2007 måldatoen for indførelsen af euroen. Det blev imidlertid klart i løbet af 2006, at Estland ikke ville være i stand til at opfylde Maastricht-konvergenskriterierne i tide. Den estiske regering besluttede derfor den 27. april 2006 at udskyde måldatoen til 1. januar 2008.

Litauen havde også planlagt at indføre euroen den 1. januar 2007 og anmodede om en konvergensvurdering den 16. marts 2006. Kommissionens konvergensrapport, der blev vedtaget den 16. maj 2006, konkluderede imidlertid, at landet i den nuværende fase ikke opfylder de nødvendige betingelser for at indføre euroen. Litauen vil således ikke være i stand til at indføre euroen på den dato, som regeringen oprindeligt sigtede mod.

Cypern og Malta satser på at indføre euroen den 1. januar 2008. Letland havde oprindeligt samme måldato, men de lettiske myndigheder meddelte for nylig, at de er nødt til at udskyde deres måldato. Slovakiet sigter på at indføre euroen den 1. januar 2009 og Den Tjekkiske

Republik og Ungarn den 1. januar 2010. Polen og Sverige har endnu ikke fremsat nogen måldato. I Sverige blev forberedelserne i praksis standset efter den negative folkeafstemning den 14. september 2003. Den nuværende situation vedrørende de nationale måldatoer er opsummeret i tabel 2.

Tabel 2

Måldato	Medlemsstat
1. januar 2007	Slovenien
1. januar 2008	Estland, Cypern, Malta
1. januar 2009	Slovakiet
1. januar 2010	Den Tjekkiske Republik, Ungarn
Skal revideres	Letland, Litauen, Polen, Sverige

Den usikkerhed, der er omkring den nøjagtige dato for indførelsen af den fælles valuta i et givet land, er en konsekvens af reglerne i Maastricht-traktaten, som kræver en positiv vurdering af en række konvergenskriterier, inden landene får lov til at indføre euroen, og er derfor uundgåelig. Det var også tilfældet for de lande, der trådte ind i euroområdet tidligere.

Konsekvenserne af at udskyde indførelsen af euroen bør ikke overvurderes, men det forhold, at der fastsættes en troværdig måldato, er fortsat et meget vigtigt middel til at stimulere konvergensprocessen. Det giver bl.a. incitamenter til alle involverede aktører og sektorer og bidrager til at skabe dynamik med hensyn til at gennemføre de praktiske forberedelser i rette tid. Udvidelsen af den oprindelige tidsramme bør derfor anvendes til at forbedre og afslutte de igangværende forberedelser.

I betragtning af den lave støtte i befolkningen, der er registreret i den seneste opinionsundersøgelse, ser det ud til at være hensigtsmæssigt at investere mere tid og flere ressourcer i kommunikationsaktiviteterne vedrørende overgangen til euroen. I diskussionerne med medlemsstaterne om deres kommunikationsstrategi anbefalede Kommissionen at tage hensyn til en mulig udskydelse af måldatoen ved at uarbejde en "plan B". I denne sammenhæng vedtog Estland en opdatering af sin kommunikationsstrategi den 18. maj 2006. Litauen er begyndt at opdatere og revidere sin kommunikationsstrategi.

Nogle lande har hidtil undladt at fastsætte en måldato for indførelsen af euroen, bl.a. fordi de mener, at det vil vare adskillige år, før de er i stand til at opfylde Maastricht-konvergenskriterierne. Selv i disse lande har de offentlige og private aktører en klar interesse i allerede nu at starte med at forberede sig. De kunne begynde med at skaffe sig oplysninger om de nærmere bestemmelser om indførelsen af euroen og om konsekvenserne heraf for deres egne aktiviteter. Det nødvendige forberedende arbejde for euroens indførelse kræver desuden en tidlig planlægning. Endelig bør de forberedende overgangsforanstaltninger, der er økonomisk berettiget, iværksættes så tidligt som muligt. Når der er behov for at udvikle eller købe nye finans- eller regnskabssystemer, vil det f.eks. være fornuftigt at sikre, at alle sådanne systemer er fuldt eurokompatible og ikke behøver at blive yderligere opgraderet på et senere

tidspunkt. En omfattende revision af bestående systemer kunne ligeledes være en gunstig lejlighed til straks at sikre eurokompatibilitet til lave omkostninger.

2.2.2. *Overordnet ramme for de praktiske forberedelser*

Fire lande (Estland, Litauen, Slovenien og Slovakiet) vedtog allerede deres nationale overgangsplaner i 2005. Både Estland og Slovenien opdaterede deres plan i begyndelsen af 2006. I februar 2006 godkendte den lettiske regering sin nationale plan for overgangen til euro. Cypern og Malta, der har 1. januar 2008 som måldato, har afgjort behov for at fremskynde deres forberedelser. I Cypern har det nationale rådgivende udvalg godkendt et udkast til national overgangsplan, der imidlertid endnu ikke er vedtaget af ministerrådet. Det er vigtigt at vedtage planen hurtigst muligt for at sende præcise og rettidige signaler til de offentlige og private aktører. På Malta blev den første omfattende nationale overgangsplan først vedtaget af regeringen den 12. juni 2006, og det er derfor nødvendigt at implementere den hurtigt.

De praktiske forberedelser i Den Tjekkiske Republik befinder sig fortsat i det indledende stadium. Regeringen vedtog de institutionelle ordninger for indførelsen af euroen i Den Tjekkiske Republik den 23. november 2005. Det pågældende dokument beskriver den institutionelle ramme for overgangen til euroen og skal være grundlaget for udviklingen af en national overgangsplan. Der er intet nyt at berette om de praktiske forberedelser i Ungarn og Polen.

Med hensyn til oprettelsen af et overgangsråd, der har ansvaret for at forberede og samordne den nationale overgang, havde syv medlemsstater allerede oprettet et koordinerende organ forud for vedtagelsen af den foregående rapport sidste år. Den 23. november sidste år blev den tjekkiske finansminister udpeget til national koordinator for euroens indførelse, mens den nationale koordineringsgruppe for euroens indførelse oprettedes den 20. februar 2006.

2.2.3. *Forberedelser vedrørende den finansielle sektor eller seddel- og møntombytningen*

Erfaringen har vist⁸, at ordninger for forhåndsforsyning og videredistribution⁹ spiller en vigtig rolle, idet de i betydelig grad bidrager til at fremskynde mønt- og seddelombytningen og forkorte dobbeltvalutaperioden ved at sikre, at euromønterne og eurosedlerne straks kan anvendes fra dag 1. I denne sammenhæng bør det noteres, at det er vigtigt, at alle pengeautomater samtidigt på €-dag skifter fra at distribuere national valuta til at distribuere euro. I de indledende faser af overgangen bør der desuden først og fremmest ske forsyning med mindre pengesedler (5- og 10-eurosedler). Denne praksis er vigtig for at reducere mængden af kontanter, detailledet har brug for for at give tilbage til kunderne.

Euromønter og -sedler er i vidt omfang til rådighed i de medlemsstater, der forbereder sig på at indføre euroen, men andelen af virksomheder og borgere, som allerede ejer betydelige beløb i euromønter og -sedler, er sandsynligvis ret lille. Hvis pengeombytningen skal blive en succes, er det derfor nødvendigt med en systematisk kampagne for videredistribution til de erhvervsdrivende. Specielt detailhandlerne bør være i stand til kun at give tilbage i euro fra €-

⁸ Forhåndsforsyning og videredistribution indgik som led i forberedelserne af overgangen til euroen i 2002, jf. meddelelse fra Kommissionen til Det Europæiske Råd - Status over indførelsen af eurosedler og -mønter.

⁹ Se fodnote 7 for definitionen af forhåndsforsyning og videredistribution.

dag, sådan at de bidrager til en hurtig inddragelse af de udskiftede mønter og sedler og forsynes offentligheden med passende mængder af euromønter og –sedler.

De første erfaringer viser, at man opnår væsentlige fordele ved også at videredistribuere til offentligheden i almindelighed. Det letter presset på detailhandlerne og bankerne i de første dage under pengeombytningen og gør det dermed muligt at afkorte perioden med dobbelt omløb. Det opfattes desuden positivt af offentligheden, og med hensyn til euromønternes nationale side kan interessen og nysgerrigheden stimuleres. Borgerne føler sig generelt tættere knyttet til deres nye valuta.

Af samme grunde kunne man overveje en vis videredistribution af mindre eurosedler til offentligheden i almindelighed. Under alle omstændigheder bør forbrugerne stærkt tilskyndes til ikke at bruge deres eurokontanter til betalinger før €-dag. Det faktum, at offentligheden forsynes med euroer kun kort tid før €-dag, f.eks. 10 til 14 dage, burde også begrænse risikoen for, at den nye valuta kommer for tidlig i cirkulation.

Det bør noteres, at der er planlagt hensigtsmæssige ordninger for forhåndsforsyning og videredistribution af euro i de fleste lande. Forhåndsforsyningsperioden strækker sig fra tre måneder (i Litauen, men kun for mønter) til en måned før €-dag (f.eks. i Letland). Der er dog normalt ikke planlagt at foretage forhåndsdistribution til borgerne (bortset fra de startsæt med mønter, der distribueres i Slovenien). I Estland tilbyder bankerne imidlertid at omveksle krooni til eurosedler til omregningskursen uden gebyr mindst én måned før €-dag.

2.2.4. Forberedelser, der generelt vedrører virksomhederne

Dobbelt angivelse af priser og andre pengebeløb, dvs. samtidig angivelse af et beløb i den nationale valutaenhed og i euroenheden, har vist sig at være en god måde at lette overgangen til euroen. Det er helt tydeligt, at det gør det nemmere for forbrugerne at omstille sig mentalt, og desuden giver det dem mulighed for at overvåge eventuelle prisændringer før og efter indførelsen af euroen. Den dobbelte angivelse af beløb er ikke kun praktisk i butikker (prisangivelser), men også i kontouttog, lønsedler, fakturaer, varekataloger osv.

I de fleste lande i den første bølge var den dobbelte angivelse frivillig (kun i Grækenland, Østrig og Portugal var dobbeltangivelsen fastsat ved lov), men den blev i vid udstrækning anvendt alligevel. På nuværende tidspunkt planlægger seks lande at gennemføre obligatorisk dobbeltangivelse ved national lov (og i Slovenien gælder dette allerede). Medens de konkrete bestemmelser er forskellige fra land til land, omfatter den dobbelte angivelse normalt ikke blot priser i butikker og supermarkeder, men også finansielle beløb på fakturaer, kontouttog og lignende. Der er også stor forskel fra det ene land til det andet med hensyn til, hvor længe denne pligt gælder (både før og efter €-dag), fra 8 måneder i Litauen til 18 måneder i Slovakiet.

Samtidig bør angivelserne ske i overensstemmelse med strenge regler, da de ellers kan vise sig at få en negativ virkning eller give anledning til forvirring. Især bør kun omregningskursen anvendes, og afrundingsreglerne bør nøje overholdes. Den dobbelte angivelse skal være utvetydig, let at få øje på og let læselig¹⁰. Gennemførelsen af disse bestemmelser vil afhænge af butikstypen, arten af det solgte produkt, de tekniske muligheder og omkostningen ved at ændre de eksisterende systemer for angivelse af priser og beløb.

¹⁰ Se også Kommissionens henstilling af 23. april 1998 om dobbelt angivelse af priser og andre monetære beløb (EFT L 130 af 1.5.1998, s. 26).

Som følge af kravet om at anvende omregningskursen bør en forpligtelse i henhold til national lovgivning til at foretage dobbelt prisangivelse først træde i kraft, efter at Rådet i henhold til artikel 123, stk. 5, i EF-traktaten har fastsat den uigenkaldelige omregningskurs. Dobbelt angivelse inden dette tidspunkt er problematisk, da det ikke kun foregriber Rådets fremtidige beslutning om ophævelse af medlemsstatens dispensation, men også den faktiske omregningskurs. Anvendelse af en tilnærmelsesvis kurs, som er forskellig fra den uigenkaldeligt fastlåste omregningskurs, vil få en negativ virkning, da der kan opstå tvivl og forvirring hos forbrugerne.

Så snart omregningskursen er blevet fastlåst, bør den dobbelte prisangivelse begynde hurtigst muligt, så forbrugerne kan vænne sig til den nye valuta. Ideelt set bør den fortsætte i en periode på seks til tolv måneder efter €-dag, og derefter bør den afsluttes, så den ikke kommer til at virke mod hensigten og forsinker den mentale omstilling. Afslutningen på perioden med dobbeltangivelse bør derfor fastlægges og offentliggøres på forhånd.

2.2.5. Behov for aftaler mellem detailhandelens og forbrugernes organisationer om stabile priser

Nogle af årsagerne til den manglende entusiasme eller endog modvilje mod indførelsen af euroen i nogle af de nye medlemsstater er frygten for mulige prisstigninger eller misbrug. Selv om statistikkerne klart viser, at indvirkningen på priserne var marginal i landene i den første bølge¹¹, er offentligheden i mange lande stadig af den modsatte opfattelse, og der er en klar kløft mellem opfattelse og virkelighed. Ud over at forklare denne situation for borgerne i de medlemsstater, der står over for at indføre euroen, bør de offentlige myndigheder bestemt tage alle nødvendige skridt til at styrke forbrugernes tillid. Flere lande har for eksempel allerede meddelt, at de aktivt vil overvåge priserne i overgangsperioden og offentliggøre resultaterne.

I denne forbindelse udgør formelle aftaler mellem detailhandelen og forbrugerne om overholdelse af stabile priser i løbet af overgangen til euroen, f.eks. i form af adfærdskodekser, et vigtigt punkt. De bør indgås enten nationalt eller inden for de forskellige sektorer, og de relevante forbrugerorganisationer bør inddrages. Sådanne aftaler var af stor betydning ved overgangen til euroen i landene i den første bølge. For eksempel indgik repræsentanter for detailhandelen og virksomhederne på EU-plan i april 2001 en aftale om adfærdsregler i overgangsperioden. Detailhandelen forpligtede sig til nøje at overholde omregnings- og afrundingsbestemmelserne ved den dobbelte angivelse, og de forpligtede sig også til ikke at benytte overgangen til at foretage skjulte prisstigninger. I forbindelse med overgangen til euroen i landene i den første bølge blev der også indgået sådanne aftaler på nationalt niveau. Det skal bemærkes, at Letland er i færd med at planlægge en kampagne om redelig forretningsskik i forbindelse med forskellige foranstaltninger til sikring af en redelig omregning af priser samt en nøjagtig afrunding og angivelse af priser i euro. Litauens handelsorganisationer vil blive opfordret til at vedtage en kodeks om god forretningsskik, hvorved de forpligter sig til ikke at drage fordel af indførelsen af euroen i form af prisstigninger. I Slovakiet er man ved at udarbejde en frivillig etisk kodeks som del af andre foranstaltninger, der skal øge forbrugernes tillid.

¹¹ Ifølge Eurostat (juni 2003) skønnedes det, at den samlede virkning lå inden for intervallet 0,09 % til 0,28 %, http://epp.eurostat.cec.eu.int/cache/ITY_PUBLIC/2-18062003-AP/EN/2-18062003-AP-EN.HTML.

2.2.6. *Offentlige forvaltninger*

Forberedelserne i den offentlige sektor består hovedsagelig af to ting: for det første, gennemførelse af de nødvendige skridt for at vedtage lovgivningen om indførelsen af euroen, og, for det andet, ændring af den bestående lovgivning som følge af euroen. Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta og Slovakiet er i øjeblikket ved at forberede udkast til lovbestemmelser på de relevante områder. Når pengebeløb i den eksisterende lovgivning skal omregnes, f.eks. i skattebestemmelser, socialsikringslove, bestemmelser om administrative bøder, afgifter og tilskud, er det god praksis at tilpasse beløbet i euro til fordel for borgerne, hvis det anses for nødvendigt at foretage en afrunding. Dette vil bidrage til at forhindre, at overgangen får virkning på inflationen, og giver et godt eksempel for den private sektor med sigte på at sikre stabile priser.

Omstillingen af de offentlige forvaltningers regnskabs- og it-systemer til euro skal forberedes omhyggeligt. De fleste lande har udarbejdet tidsplaner for at kunne overvåge, hvordan omstillingen af deres kritiske systemer skrider frem. Ligesom virksomhederne bør den offentlige forvaltning vise priser og andre pengebeløb i både national valuta og euro, f.eks. offentligt ansattes lønsedler, fakturaer og meddelelser fra offentlige virksomheder, socialsikringsbetalinger osv.

Alle de berørte medlemsstater bør sikre, at der afsættes de nødvendige budgetmæssige og menneskelige ressourcer til planlægning og gennemførelse af overgangen til euroen, herunder til kommunikationsaktiviteter.

Processen med at vælge udformningen af de nationale sider på de fremtidige euromønter blev allerede afsluttet i 2005 i Estland, Litauen og Slovenien, og Slovakiet har nu også valgt design (se bilag 4).

De enkelte medlemsstater har selv ansvaret for overgangen til euroen, men udveksling af oplysninger og erfaringer er i høj grad til hjælp for medlemsstaterne i deres forberedelser. I dette øjemed har Kommissionen oprettet et netværk af offentlige forvaltninger, som er et forum for nationale tjenestemænd med ansvar for overgangen i deres respektive lande. Netværket bygger også på erfaringerne fra tidligere.

2.2.7. *Kommunikationsaktiviteter*

Estland, Litauen og Slovenien vedtog deres kommunikationsstrategier vedrørende euroen i 2005 og undertegnede partnerskabsaftaler med Kommissionen den 8. november 2005. Deres kommunikationskampagner startede derefter med aktiviteter i form af netsteder om euroen, publikationer, visuelle identiteter, gratis telefonlinier osv. Cypern og Malta færdigudarbejdede deres kommunikationsstrategier i april 2006 og indgik aftaler med Kommissionen den 5. maj 2006. Letland og Slovakiet har udarbejdet de første udkast til kommunikationsstrategi. Polen, Den Tjekkiske Republik og Ungarn er endnu ikke begyndt at planlægge deres oplysnings- og kommunikationsaktiviteter.

Inden for rammerne af disse partnerskaber støtter Kommissionen en bred vifte af aktiviteter, der planlægges af de nationale myndigheder, f.eks. publikationer, mediakampagner, promotionsmateriale, konferencer og seminarer, opinionsundersøgelser osv. Nationale kommunikationskampagner bør sættes i gang i god tid, inden euroen indføres, og fortsætte i nogle måneder efter udløbet af den periode, hvor der er to valutaer i omløb. Ved siden af partnerskaberne fortsætter Kommissionen med at støtte programmer for parvist samarbejde,

hvor medlemsstater i euroområdet deler erfaringer med medlemsstater, som er i gang med at forberede indførelsen af euroen. I øjeblikket kører der syv separate projekter i form af parvist samarbejde mellem nye medlemsstater og medlemsstater i euroområdet.

Der har været organiseret forskellige offentlige begivenheder, f.eks. konferencer (bl.a. Ljubljana den 17. marts 2006) og udstillinger om euromønternes fødsel (Litauen og Østrig); der vil blive arrangeret lignende udstillinger senere på året i Slovenien, Letland og Cypern. Der blev afholdt seminarer for journalister i Bruxelles og Frankfurt og i hovedstæderne i Slovenien, Estland og Litauen.

2.2.8. Konklusion

De lande, der ønsker at indføre euroen i 2008, skal generelt hurtigt fremskynde deres forberedelser, specielt Cypern, der endnu ikke officielt har vedtaget en national overgangsplan, og Malta, der først lige har gjort det. Desuden bør de fleste nationale overgangsplaner styrkes i flere henseender. Der bør navnlig indgås aftaler mellem detailledet og forbrugerne i en tidlig fase for at undgå prisstigninger i kølvandet på overgangen til euroen. Sådanne adfærdskodekser bør specielt omfatte fair prisfastsættelse og dobbelt prismærkning. Al dobbelt prismærkning bør strengt opfylde visse standarder (specielt med hensyn til anvendelsen af omregningskursen; angivelsen skal være utvetydig, let at få øje på og let læselig).

3. DEN OFFENTLIGE MENING I DE NYLIGT TILTRÅDTE MEDLEMSSTATER

Resultaterne af Eurobarometer-undersøgelsen af den offentlige opinion i de nye medlemsstater, der blev gennemført i april 2006¹², viser en relativ forbedring af offentlighedens opfattelse af euroen. De bekræfter samtidig, at de fleste borgere fortsat føler, at de er dårligt informeret om euroen, hvilket yderligere bekræftes af det faktum, at næsten halvdelen af borgerne i de nye medlemsstater frygter, at euroen vil øge inflationen i deres land¹³. Antallet af adspurgte, der frygter prisstigninger som følge af overgangen til euro, er også fortsat stort. Tabel 3 giver en oversigt over udviklingen i den offentlige opinion om euroen i de pågældende lande siden den første Eurobarometer-opinionsundersøgelse i september 2004. Bilag 5 viser hovedresultaterne af den seneste opinionsundersøgelse.

Tabel 3

Gennemsnitlig andel af adspurgte i de nyligt tiltrådte medlemsstater ...	Eurobarometer april 2006.	Eurobarometer september 2005.	Eurobarometer september 2004.
... som forventer positive konsekvenser af indførelsen af euroen i deres land	52%	38%	44%
... som personligt er glade for, at euroen erstatter den nationale valuta	48%	36%	42%

¹² http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl183_en.pdf

¹³ Denne frygt modsiges af de statistiske data vedrørende de årlige inflationsrater i euroområdet, der aldrig har overskredet 2,4 % siden euroens indførelse i 1999.

... som føler sig velinformeret om euroen	37%	32%	34%
... som tror, at indførelsen af euroen vil øge inflationen	46%	48%	48%
... som frygter, at indførelsen vil få negative virkninger for priserne i overgangsperioden	74%	75%	71%

ANNEX 1 - Preparations at Community level

1. Community legal framework

Having regard to the Commission's proposal¹⁴ for amending Council Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro¹⁵, the Council has adopted Regulation (EC) No 2169/2005 on 21 December 2005.¹⁶ The amended Regulation now includes the rules for the introduction and the use of the euro in Member States adopting the euro after 2006.

Building on the provisions governing the initial establishment of the euro area, the revised rules allow for two new changeover scenarios in addition to the transitional period scenario¹⁷ applicable for the first-wave euro-area Member States: Member States can now also opt for a "big bang" scenario or a "big bang" scenario combined with a "phasing-out" period. Under the "big bang" scenario the introduction of the euro as the currency and the introduction of euro banknotes and coins coincide. This scenario allows for a more expeditious changeover to the euro now that euro banknotes and coins are widely available. Yet, this approach imposes rigorous timing requirements which might not in all cases be met by the economic actors. The "big bang" scenario combined with a "phasing-out" period thus offers a more gradual phasing out of the national currency by providing some scope for continuing to refer during a limited period to the national currency units in newly created legal instruments.¹⁸

In addition, the amended Regulation introduces binding rules on the exchange free of charge of national banknotes and coins during the changeover period by credit institutions in Member States which will adopt the euro. The rules for the adoption of the euro by the first-wave euro-area Member States and Greece did not contain a comparable obligation, although such practice was recommended by the Commission.¹⁹

2. Euro banknotes and coins

Euro-area entrants can start producing euro banknotes and coins as soon as the Council lifts the Member State's derogation. However, as far as euro banknotes are concerned, the ECB has decided that these countries will be able to borrow the necessary volumes of euro banknotes from the Eurosystem and, as part of the pooling arrangement, pay them back after the changeover with euro banknotes produced by their own supply arrangements.

Regarding the preparations for the start of the coin production by future euro area entrants, meaningful progress has been made since November 2005. While a future euro area Member States may only start producing euro coins once its derogation has been lifted, a number of preparatory tasks – including the production of limited quantities of test coins – may be

¹⁴ COM(2005) 357.

¹⁵ OJ L 139, 11.5.1998, p. 1. This Regulation was amended in order to allow Greece to join the euro area in 2001 by Regulation (EC) No 2596/2000 (OJ L 300, 29.11.2000, p. 2).

¹⁶ Council Regulation (EC) No 2169/2005 of 21 December 2005 amending Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro (OJ L 346, 29.12.2005, p. 1).

¹⁷ The transitional period is a period of three years at most beginning on the euro adoption date and ending on the date on which euro banknotes and coins acquire the status of legal tender in a given Member State.

¹⁸ For further details see Torsten Schäfer, Occasional Paper "The Legal Framework for the Enlargement of the Euro Area", http://www.ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasionalpapers_en.htm.

¹⁹ Cf. Commission Recommendation of 11 October 2000 on measures to facilitate the preparation of economic operators for the changeover to the euro (OJ C 303, 24.10.2000, p. 6).

carried out before this time. In the framework of their preparations for future euro coin production, Estonia, Lithuania and Slovenia have signed Memoranda of Understanding with the Member States of the euro area and the European Commission in January and February 2006, respectively. The Commission subsequently transferred the required copyrights, and the national mints transferred the available minting tools for the common sides of the euro coins, to the three Member States concerned. Cyprus has recently requested the signing of such a Memorandum of Understanding.

On 7 June 2005, at the initiative of the Commission, the Ecofin Council had decided that the common sides of the 1- and 2-euro and the 10-, 20- and 50-cent coins, which currently depict the EU before it was enlarged from 15 to 25 Member States, should be modified in order to represent Europe as a whole. Following this decision, the necessary design and technical work is currently being finalised so that new euro area entrants can strike and issue euro coins with the new common side already from 2007.

New common sides of the 1- and 2-euro coins and of the 10-, 20- and 50-cent coins

3. Communication activities

The European Commission continued to implement its communication activities on the euro and EMU in close cooperation with Member States and other Community institutions. Helping the new Member States intending to introduce the euro in 2007 or 2008 in their communication campaigns still constitutes the main priority.

The Commission also developed during the last 6 months a number of activities linked to the enlargement of the euro area, such as opinion polls, surveys and studies.²⁰ Moreover, brochures and posters for the general public²¹, a website dedicated to the euro²² and promotional material were made available.

To ensure an easy recognition of its information products, a visual identity has been developed for all communication products and activities on the euro and EMU financed under the PRINCE programme and developed by the Commission or a Member State under a partnership agreement with the Commission.

²⁰ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm.

²¹ http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/general/general_en.htm.

²² http://europa.eu.int/comm/economy_finance/euro/our_currency_en.htm.

ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics

The table below provides an overview of certain relevant changeover characteristics in each Member State concerned. It is solely based on officially approved and publicly available information and does therefore not reflect preparations which are still under way. It should be noted that the state and degree of progress of preparations should be assessed in the context of the target date, as preparations tend to step up with the proximity of the changeover.

X: Officially approved/ established and published
(in particular in the national changeover plan)

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Changeover plan											
National target date	X	X	X	[X]	[X]	X	X		X	X	
National Changeover Plan		X		X	X		X		X	X	
National Changeover Committee	X	X	X	X	X		X		X	X	
Cash Changeover details											
Type of scenario		X	X	X	X		X		X	X	
Length of dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at commercial banks after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at central bank after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Frontloading of financial institutions		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of retailers		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of the general public		X ²³									
Deferred debiting					X						
Piggy coin operations ²⁴		X			X						
Arrangements for extended bank opening hours around €-day											
ATMs dispensing euro only as from €-day		X		X	X		X		X	X	
Denominations of notes in ATMs specified		X							X		
Transport and storage for euro cash		X									
Transport and storage for legacy cash		X		X							
Change only given in euro by retailers as from €-day		X	X		X				X	X	
Euro coins kits for retailers							X		X		
Euro coins kits for the general public							X		X		
Design of national side of the euro coins		X	X		X				X	X	
Supply arrangements for euro coins		X							X		

²³ Exchange at banks at the conversion rate without service fees.

²⁴ This term refers to campaigns encouraging citizens to deposit hoarded cash with banks well in advance of the changeover to the euro.

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Further changeover details											
Necessary adaptations of national law identified		X		X	X				X	X	
Dual display of prices before €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of prices after €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of utility bills		X							X	X	
Dual display of civil servants' wages											
Voluntary dual display of prices		X			X		X			X	
Agreements on price stability or fair pricing				X	X						
Price monitoring projects		X		X	X		X			X	
Training for cash handlers		X		X			X			X	
Accounting adaptations		X		X						X	
Share capital conversion		X					X			X	
Rounding rules in legislation		X							X	X	
Evaluation of the costs involved for the public sector											
Twinning agreement			X		X	X	X	X	X	X	
Communication activities											
Communication strategy		X	X	X	X		X		X	X	
Partnership agreement		X	X		X		X		X		

ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006)

	Czech Republic	Estonia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2010 (*) (* Preliminary date)	1 January 2008
National co-ordinating institution	On 23 November 2005 the Deputy Minister of Finance has been appointed as the National Coordinator of the Euro Introduction. The National Co-ordination Group on Euro Introduction was established and had its first meeting on 20 February 2006. Consequently six Working Groups were established for particular areas of the euro preparatory activities.	The National Changeover Committee, chaired by the Secretary General of the Ministry of Finance, was created on 27 January 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The Czech Republic's Euro Accession Strategy was approved by the Government in October 2003: http://www.cnb.cz/euro_index.php The Institutional Arrangements for Introduction of the Euro in the Czech Republic were approved by Government on 23 November 2005. The National Changeover Plan will be submitted to the government by the end of December 2006.	First draft of euro adoption plan was approved by the government on 1 September 2005: http://www.fin.ee/index.php?id=13324 4 th version of Estonia's National Changeover Plan, approved by the National Changeover Committee on 18 May 2006 http://euro.eesti.ee/EU/Prod/Euroveeb/Main_Page/left_menu_content4748/Changeover_to_the_euro_in_Estonia/europlan_en.jsp
Changeover details		
Type of scenario	Under consideration – proposal to be submitted to the government by the end of August 2006.	"Big bang"
Dual circulation period		2 weeks
Exchange of national banknotes and coins		Banknotes and coins: Commercial banks at least 6 months after €-day free of charge, some branches 12 months. Central Bank indefinitely, free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins		Campaign for collection of coins before €-day planned; credit institutions are recommended to launch early cash deposit campaigns.
Frontloading and sub-frontloading		Frontloading 2 months before €-day; sub-frontloading by credit institutions to major clients 1 month before €-day (precondition: no distribution to general public before €-day). Banks will offer to change kroons into euro banknotes at the conversion rate and without a service fee at least one month prior to €-day.
ATMs issuing euro only		All ATMs will dispense euro only within 48h as of €-day.

Change in euro only		In general, change will be given in euro, but the possibility of giving change in kroons remains for the dual circulation period
Dual display of prices		Compulsory: 6 months before and after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)		Monitoring of the prices of certain frequently consumed goods and services under the supervision of the Ministry of Economic Affairs and Communications.
Adaptation of national law	Methodology and legislative analysis for national law adaptation is being prepared in the framework of the Working Group for Legislation of the National Co-ordination Group on the Euro Introduction.	Act on the Introduction of the Euro ("umbrella law") and amendments to the Business Code are expected to be passed to the parliament by September 2006.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Competition under consideration.	Design selected and published in December 2004.
Nr of different coin designs		1 design.
Coin supplier	Not decided yet. The current coin supplier, the Czech Mint, is an independent division of Jablonex Group a.s.; the Czech Mint is connected with the National Bank by business contracts based on tender procedures.	Coins to be minted abroad; following an international tender euro coins will be minted by the Mint of Finland.
Estimation on the need for banknotes and coins	230 million banknotes and 950 million coins.	150-200 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	Under preparation within the framework of the Working Group for Communication.	Endorsed by the National Changeover Committee on 21 June 2005 and updated on 18 May 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank		www.euro.eesti.ee , launched in January 2006.
Partnership agreement		Signed 8 November 2005.
Other issues		
ERM II entry		28 June 2004
Twinning agreement		

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Cyprus	Latvia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	1 January 2008 (under revision)
National co-ordinating institution	Joint coordination by the Minister of Finance and the Central Bank of Cyprus, established on 29 December 2004.	The Steering Committee for the preparation and coordination of the euro changeover was established on 18 July 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The National Changeover Plan has been approved by the National Advisory Committee on 29 March 2006. Still to be approved by the Council of Ministers.	The Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia has approved the Action Plan for Implementation of the Single European Currency of the on 1 November 2005, and the first draft of Latvia's National Euro Changeover Plan on 28 February 2006 (Government order No.148, 6 March 2006).
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" envisaged	"Big bang"
Dual circulation period	1 month envisaged	1 month
Exchange of national banknotes and coins	It is envisaged that the Central Bank will exchange banknotes for 10 years and coins for 2 years. Banks will exchange national banknotes and coins for euro, free of charge, at least for the amount of € 1.000 for banknotes and € 50 for coins, for a period of 6 months after €-day.	Commercial banks, currency exchange offices and post offices for 6 months after €-day free of charge; the Bank of Latvia will exchange without time limit free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Campaign envisaged around September 2007 encouraging people to use hoarded cash or deposit it with banks.	Not envisaged due to the high nominal value of coins in Latvia and their intensive use in day-to-day payments.
Frontloading and sub-frontloading	Envisaged from November to December 2007.	Frontloading to banks starts on 1 December 2007, sub-frontloading on 15 December 2007 (precondition: euro banknotes and coins may not be publicly circulated before €-day).
ATMs issuing euro only	Arrangements with banks on this issue are currently being worked out with the aim to have all ATMs dispensing small denominations (10€ and 20€) from €-day	As of 1 January 2008 ATMs will dispense euro banknotes only.
Change in euro only	It is planned that the retail sector will be frontloaded with euro coins so as to give change in euro only as from €-day, to the extent possible.	After the end of the dual circulation period.
Dual display of prices	Starting one month after the abrogation of the derogation, until six months after the adoption of the euro (preliminary period).	Compulsory three months before and one year after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with		Monitoring of price developments in retail trade, verification procedure on the accuracy of price displays

retailers)		and "fair trader" campaign envisaged.
Adaptation of national law	A draft "umbrella law" for the adoption of the euro in Cyprus is currently being prepared; the law is planned to be adopted at the end of 2006.	"Umbrella law" on basic provisions for the introduction of the euro in Latvia is currently being prepared. All ministries are involved in the review of national legislation to identify the necessary amendments and required new legislative acts.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Will be submitted to the Council of Ministers for final approval shortly.	In process.
Nr of different coin designs	3 designs.	4 designs.
Coin supplier	Coins to be minted abroad at approved national and/or private mints, through tender procedures.	Coins to be minted abroad. Tender for production of coins will be organised after design finalisation.
Estimation on the need for banknotes and coins	79 million banknotes (value € 1730m), 545 million coins (value € 147,4m).	87 million banknotes and 300 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	A Comprehensive Strategic Communication Plan for the Adoption of the Euro in the Republic of Cyprus, approved by the Council of Ministers on 5 April 2006.	"Communication strategy for the euro changeover in Latvia" approved by the Steering Committee of Latvia's euro implementation project on 12 April 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	www.euro.cy , activated on 31 May 2006 as part of the communication campaign official kick-off event.	Planned euro changeover website: www.euro.lv . Updated information on the euro changeover process is available on the website of the Ministry of Finance: http://www.fm.gov.lv/page.php?id=105 .
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	Planned to be signed in 2006.
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	2 May 2005
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised); between GR – CY: technical issues related to the changeover.	

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Lithuania	Hungary
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2007 (under revision)	1 January 2010
National co-ordinating institution	Commission for the Coordination of the Adoption of the Euro in Lithuania, established on 30 May 2005.	Preparatory work is ongoing in the Ministry of Finance and Magyar Nemzeti Bank (central bank of Hungary).
(Approved) National Changeover Plan	The first version of the National Changeover Plan was approved by the government on 29 September 2005. The draft second version of the National Changeover Plan, dated April 2006, was published: http://www.finmin.lt/notes_images/web/stotis_inf.nsf/0/80C39F584F795D97C22570AD0054C826/\$File/LT%20Changeover%20plan_en.pdf	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang" with possible phasing out features.
Dual circulation period	15 days.	1 month.
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks: free of charge during 60 days after €-day. Central bank: free of charge for an unlimited period.	Credit institutions and post offices: at least during dual circulation period. Magyar Nemzeti Bank: in case of banknotes for 20 years and in case of coins for 5 years after the end of dual circulation period.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Consumers will be encouraged to deposit cash with banks as early as possible.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of euro banknotes to commercial banks one month before €-day at the latest and of euro coins three months before €-day at the latest. Sub-frontloading of euro banknotes and coins to retailers in December 2006.	
ATMs issuing euro only	As from €-day ATMs will dispense euro banknotes.	
Change in euro only	Recommendation to give change in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory: 120 calendar days before €-day until 120 days after €-day; voluntary: recommendation to use dual display as early as possible after the adoption of the conversion rate.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Business organisations will be encouraged to adopt a Code of Good Business Practice (on correct conversion, no price increases etc.); enterprises committing themselves will be	

	authorised to use the special logo of the Code.	
Adaptation of national law	<p>Draft Law on the Adoption of the Euro has been prepared (rules on conversion and exchange of the litas to the euro, withdrawal of litas from circulation, publication of the images of notes and coins, redenomination of securities, dual display of prices etc.). The law will be adopted after decision on the abrogation of the derogation.</p> <p>All existing legal acts that need to be adapted with a view to the euro have been identified by December 2005. The necessary amendments will be adopted by 1 December 2006. This does not include replacing references to the litas with references to the euro, which will be carried out after the adoption of the euro in Lithuania.</p>	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Approved.	
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Lithuanian Mint.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimation of 118 million banknotes and 290 million coins has been made on the condition that the euro will be introduced on 1 January 2007.	0,5 billion banknotes and 1 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Public information and communication strategy on the adoption of the euro of Lithuania" was approved by the government on 29 September 2005.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	Websites of the Bank of Lithuania (www.lb.lt) and of the Ministry of Finance (www.finmin.lt). National website planned as from EU Council decision on the abrogation of the derogation.	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005.	
Other issues		
ERM II entry	28 June 2004	
Twinning agreement	<p>Between NL – SI – LT: communication and information strategy;</p> <p>between BE – LT on tax-related question;</p> <p>between BE – LT on departmental management related to the changeover.</p>	Between AU – HU: communication and information strategy (finalised).

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Malta	Poland
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	
National co-ordinating institution	Two Committees appointed on 13 June 2005: a Steering Committee and a National Euro Changeover Committee (NECC) reporting to it.	Inter-institutional working group Ministry of Finance – national central bank.
(Approved) National Changeover Plan	The Second Updated Master Plan for the Euro Changeover in Malta was adopted by the government on 12 June 2006 http://mfin.gov.mt/image.aspx?site=NECC&ref=Master%20Plan%20	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" with a phasing out period.	
Dual circulation period	January 2008.	
Exchange of national banknotes and coins	It is planned that, as from 2 January 2008, credit institutions will start accepting the exchange of Maltese lira notes into euro notes and coins, free of charge for their clients and up to a 'household amount' of Lm 250 for non-bank clients. In both cases free exchange is planned to be provided until the end of March 2008. The Central Bank of Malta will continue to exchange all Maltese lira coins and notes, subject to anti-money laundering regulations, for two years and ten years respectively after the end of the dual circulation period.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A de-hoarding campaign will be initiated at national level as from September 2006.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading to banks is planned to start from late October/early November 2007 and sub-frontloading by credit institutions is planned to start from 17 th December 2007.	
ATMs issuing euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Change in euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Dual display of prices	Voluntary dual display of prices is planned to start between January 2007 and June 2007 and to end on 30 June 2008.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Presently in consultation within the NECC for the establishment of a Retailers Euro Changeover Best Practice Initiative (RECBPI). The RECBPI provides for the conclusion of formal agreements in which retailers voluntarily commit themselves towards best practices that	

	ensure price fairness, transparency and stability and that assist the consumers to become familiar with the new currency. The needs of vulnerable persons are taken into account. A Euro Observatory on the basis of EC Recommendation 98/288/EC is in the process of being set up.	
Adaptation of national law	The draft Euro Adoption Bill 2006 ("umbrella law") is currently being debated in Parliament.	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Public consultation process for the selection of the designs for the national side of the euro coins launched on 14 January 2006; its initial phase lasted until 29 January 2006. The second and final phase of the process was completed by 9 June 2006.	Public survey.
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted abroad by national mints.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimated 43 million euro notes. Estimated 108 million euro coins.	Between 4 and 5 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Multi-annual communication strategy in preparation for the adoption of the euro (2006-2008)" adopted by the Steering committee for the adoption of the euro on 19 April 2006. The NECC has prepared a detailed action plan for 2006 and 2007 including a significant information campaign reaching specific target groups including consumers, the business community, children, the elderly and vulnerable groups. It has recruited a team of information officers to assist the general public and has also launched a national helpline to assist the different target groups.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	http://www.euro.gov.mt	
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised).	Between DE – PL: communication and information strategy and practical issues.

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Slovenia	Slovakia	Sweden
Changeover plan			
National target date for euro adoption	1 January 2007	1 January 2009	Not yet decided.
National co-ordinating institution	The Coordinating Committee for Technical Preparations to Introduce the Euro was created in July 2004.	Ministry of Finance	
(Approved) National Changeover Plan	A Masterplan for the Euro Changeover was approved in January 2005. First update adopted by the government on 2 February 2006. Both documents are available on: http://www.bsi.si/en/publications.asp?MaId=717 .	The National Changeover Plan was approved on 6 July 2005: http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLAN.PDF (Slovak) http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLANA.PDF (English).	
Changeover details			
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang".	
Dual circulation period	1 January to 14 January 2007.	16 days.	
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks will exchange banknotes and coins free of charge until 1 March 2007; Banka Slovenije will exchange tolar banknotes without time limit free of charge, and tolar coins until 31 December 2016.	Commercial banks exchange banknotes until end 2009 and coins until June 2009 (free of charge). The Central Bank exchanges banknotes without time limit and coins for 5 years.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A campaign of the banking sector is planned for the rapid withdrawal of national banknotes and coins.		
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of coins to banks as of 1 September 2006, of banknotes as of 11 December 2006; sub-frontloading of coins as of 1 December 2006, of banknotes as of 11 December 2006; coin starter kits for the general public as of 15 December 2006.	One to four months prior to €-day.	
ATMs issuing euro only	ATMs will only dispense € 10 and € 20 banknotes as of €-day.	As of €-day ATMs will issue euro only.	
Change in euro only	Change will be given in euro only as of €-day.	Change will be given in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory from 1 March 2006 till 30 June 2007.	Compulsory: from one month after fixing of conversion rate till one year after euro adoption. Voluntary: for further 6 months.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Price Watch Project: The Consumer Association of Slovenia is monitoring price developments in the retail sector for specific goods and services in co-operation with the Statistical Office of	Evolution of prices in 2008 and 2009 will be closely monitored; consumers will be informed of the results; consumers can raise complaints to supervisory bodies or apply to the courts; voluntary ethical code is prepared	

	the Republic of Slovenia and will publish the names of retailers who increase prices excessively.	with retailers and entrepreneurs.	
Adaptation of national law	The draft Introduction of the Euro Act has been sent to the ECB for consultation on 3 May 2006. Amendments to the Salary Tax Act have been adopted in December 2005; amendments to the Bank of Slovenia Act, to the Payment Transactions Act, to the Misdemeanours Act and to the Companies Act have been adopted in April 2006. A draft amendment to the Collateralisation Act has been submitted to the parliament in April 2006.	"Umbrella law" planned to be adopted by 1 January 2008. The necessary amendments to existing legislation have been identified by January 2006 and are envisaged to be adopted in 2008 at the latest.	
Euro banknotes and coins			
Design of the national side	Approved.	Final design of the national side for the euro coins was chosen by public tender followed by an opinion poll and announced in December 2005.	
Nr of different coin designs	8 designs.	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted by national mints abroad; the Mint of Finland has been chosen as producer of euro coins.	National Mint.	
Estimation on the need for banknotes and coins	94 million banknotes and 234 million coins.	400 million coins.	
Communication activities			
Communication strategy	Endorsed by Bank of Slovenia on 19 May 2005 and by the government on 2 June 2005.	Communication strategy on the euro introduction in the Slovak Republic is part of the National Changeover Plan.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	National website on euro changeover: http://www.evro.si , activated on 15 February 2006. Special section on the euro on the webpage of Bank of Slovenija: http://www.bsi.si . Toll-free phone line: 080 2002 (Evrophon).	http://euro.vlada.gov.sk ; http://www.euromena.sk .	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005		
Other issues			
ERM II entry	28 June 2004	28 November 2005	
Twinning agreement	Between NL – SI – LT: communication and information strategy.	Between AU – SK: communication and information strategy; Between BE – SK: technical issues related to the changeover.	

ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia

2-euro coins

1-euro coin

50-cent coin

20-cent coin

10-cent coin

**Copper plated coins
(1-,2- and 5-cent coins)**

ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States

The European Commission recently commissioned a new Eurobarometer survey on the public opinion in the recently acceded Member States concerning citizens' attitudes to and knowledge on the introduction of the euro. Gallup Europe conducted this survey in April 2006. This was the third such Eurobarometer survey after September 2004 and 2005, again polling over 10,000 citizens.

1. The perception and support for the single currency improved

The overall perception and support for the euro has markedly improved, even exceeding the more favourable levels of September 2004, thus probably reflecting the improved general climate in Europe over the last months. The consequences of the introduction of the euro for the country and on personal level are deemed much more positive: 52% think that the euro would be rather or very positive for the country and 46% on personal level, with the support being highest in Slovenia (58% and 53% respectively). In the perception of people, the overall environment has become more in favour of their country joining the euro area. However, the level of support varies widely among countries. The population in the three Baltic States are the least happy about the forthcoming replacement of their national currency.

2. The knowledge about the euro remains mixed

Respondents in the recently acceded Member States are relatively familiar with the common currency: most people have seen euro banknotes (80%) or euro coins (75%), although much less used them already (45% and 41% respectively). This level of information is essentially unchanged relative to last year. As in the past, Slovenes are most familiar with the euro banknotes and coins. The usage of the euro has slightly increased but varies widely between countries. However, only a minority (46% for banknotes and 41% for coins) is able to correctly identify whether or not the designs differ between countries.

The knowledge among the general public about the framework conditions for euro adoption has not improved. Only 38% (unchanged since September 2005) are able to indicate the correct number of euro-area Member States. While all new Member States are expected to join the euro area in due time, a significant majority (69% compared with 58% in the previous survey) believes that their country can choose whether or not to introduce the euro. Opinions on the expected date of euro introduction seem to converge with a realistic assessment of the national target dates.

3. Citizens want to be informed early on

According to the survey, more people feel well-informed than in the previous survey (37% relative to 32%), most notably in Slovenia, suggesting that the communication efforts on European and national level are starting to bear fruit. However, the majority of citizens (60%) still consider themselves not very or not at all informed. The perceived level of information is disappointingly low in some countries with more imminent national target dates for euro introduction such as Latvia, Malta, Estonia and Cyprus. Respondents confirmed previous results that early information on the introduction of the euro is appreciated.

As regards the source of information on the euro, the current survey confirms that people trust above all National Central Banks (77%), followed by the European Institutions (70%). As regards the channels, strongest preference is expressed for traditional media (TV, papers,

radio) but also internet, and banks even though the use of bank services is still relatively low in some of these countries. Most citizens identify practical information as the preferred topics for the national campaigns e.g. the conversion rate (93%) and the changeover scenario (90%). 92% seek information on how to avoid price abuses. The current survey confirms that the dual display of prices (86%) and amounts on bills and invoices (76%) is judged the most essential tool for preparing the population for the new scale of values.

4. People's expectations and fears regarding the adoption of the euro are subdued

The picture in this respect is somewhat mixed and contradictory. Expectations towards the euro as an international currency and towards the role of Europe in the world are increasingly positive. Concerns about the loss of control over economic policy or the loss of national identity are lowering. A broad and increasing majority expects tangible benefits for daily life like for travelling and price transparency.

Since the introduction of the euro in 1999, prices have been stable and inflation rates in the euro area did not exceed 2.4% p.a. Surprisingly, most citizens in the new Member States (46%) fear that the introduction of the euro will increase inflation in their country. Albeit rising, the share of those who believe that the euro might help to maintain price stability remains low at 29%.